

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 6754

Tarih : 02.08.2024

10/1720

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Hidro Elektrik Santraller yöntemi ile enerji üretimi projeleri; verdiği ekolojik zararlar kadar insanlık tarihine ışık tutmuş olan çok sayıda arkeolojik eserin de yok olmasına neden olmaktadır. Erzurum'da yer alan Çermik yaylası ve Göreşken yaylaları arasında bulunan Şirvaz Şelalesi etrafına kurulması planlanan HES projesinin yaratacağı çevresel olumsuz etkilerin çok boyutlu olarak araştırılması ve gün yüzüne çıkarılmayı bekleyen kültürel ve tarihi mirasın korunması, tarihi kalıntıların suların altında kalmasının engellenmesi için alınacak önlemlerin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereği, Meclis araştırması açılmasını arz ederim. 02.08.2024

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

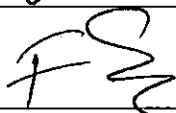
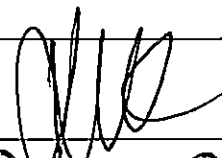
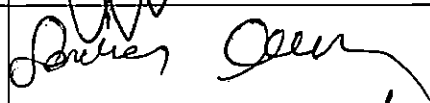
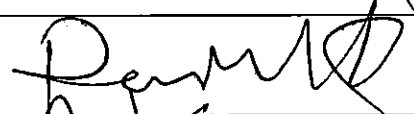
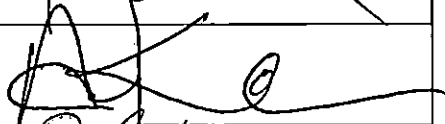
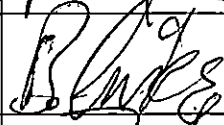
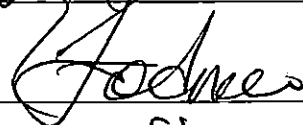
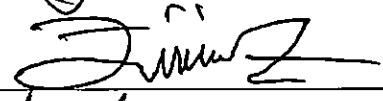
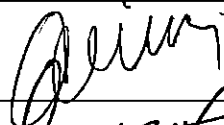
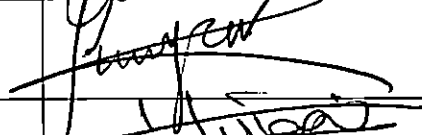
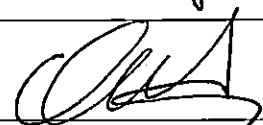
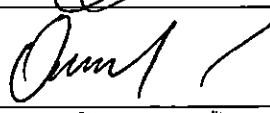
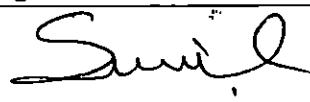
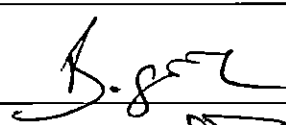
GEREKÇE

Anadolu coğrafyası ve Mezopotamya'nın insanlık tarihine dair önemli tanıklığı ve bu tanıklığın izleri olan tarihi kalıntıların önemi kelimelerle ifade edilemeyecek denli büyüktür.

Halihazırda Erzurum'da yer alan Çermik yaylası ve Göreşken yaylaları arasında bulunan Şirvaz Şelalesi Doğu Anadolu Bölgesinde Tortumdan sonra 38,5 metre yükseklikteki ikinci büyük şelale olma özelliği taşımaktadır. Şirvaz Şelalesi ve etrafında; M.Ö. 3 ila 5. yüzyıla ait hayvan figürleri tespit edilmiştir. Bununla birlikte, şelalenin yer aldığı vadide 48 kelebek türü, 69 kuş türü, Alpin-Subalpin ve İran-Turan flora unsuru 86 bitki türü tespit edilmiştir. Yapılan ölçümlere göre 37 metre yüksekliğine sahip Şirvaz Çağlayanı, Tortum Şelalesi'nden sonra Erzurum ilinde su düşüşü bulunan ikinci en yüksek eğim kırığıdır. Bardız Çayı havzası dâhilinde, Boğaz Dere Vadisi'nde yer alan çağlayan 2.268-2.305 metre yükseltileri arasında yer almaktadır. Ülkenin nadide yerlerinden birisi olan bu alanda termal su kaynaklarının bulunduğu da bilinmektedir. **Sarıkamuş-Allahüekber Dağları Millî Parkı** koruma alanı içerisinde yer alan bu alan koruma statüsünden çıkarılarak, tarihi ve kültürel açıdan olduğu kadar barındırdığı ekolojik çeşitlilik de barındıran bu emsalsiz bölgeye ES yapılması gündemdedir. Olası bir hidroelektrik santralin; bu bölgeyi her açıdan yok edeceği aşîkardır. Tarımsal üretim, doğal güzellik, turizm gibi çeşitli alanlarda bir yok oluşa sebebiyet verecek olan proje; insanlığın ortak hafızasını da yok edecektir.

Oysa 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasasının 20. maddesince "taşınmaz kültür varlıkları ve parçalarının korunması esastır." Yine Türkiye 1999 yılında AB'ye uyum sürecinde 1992 Valetta/Malta Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesini onaylamıştır. Bu konvansiyona göre arkeolojik veriler yenilenemez kaynaklardan olup bunların her şartta korunmaları esastır.

Şirvaz Şelalesi ve etrafındaki habitatın; azami ölçekte korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması aynı zamanda önemli bir vazifedir. Açıklamış olduğum üzere Erzurum Çermik yaylası etrafında gün yüzüne çıkarılmayı bekleyen kültürel ve tarihi mirasın korunması ile halihazırda oluşan zararın giderilmesi için alınacak önlemlerin tespiti amacıyla meclis araştırması açılmasını talep etmek gerekmiştir.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	